

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Homilia XXVII. Habita ad populum in basilica S. Pancratij martyr, die
natalis ejus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74915)

ego? aut quid ego? nimirum non longè post futurus post hominem vermis, atque post vermem pulvis. Si ergo tantà curâ pertimescitur iudicium pulveris, qua intentione cogitandum est, qua formidine prævidendum tantæ iudicium maiestatis? Sed quia sunt nonnulli, qui de resurrectione carnis incerti sunt, & hanc tunc rectius docemus, si etiam cordium vestrorum quæstionibus occultis occurrimus: pauca nobis de ipsa resurrectionis fide loquenda sunt. Multi etenim de resurrectione dubitantes, sicut & nos aliquando fuimus, dum carnem in putredinè, ossaque in pulvere redigi per sepulera conspiciunt, reparari ex pulvere carnem & ossa diffidunt; sicque apud se quasi ratiocinantes dicunt: Quàdo ex pulvere homo reducitur? quando agitur ut cinis amietur? Quibus breviter respondemus: quia longè minus est Deo reparare quod fuit, quàm creasse quod non fuit. Aut quid mirum si hominem ex pulvere reficit, qui simul omnia ex nihilo creavit? Mirabilis namque est cælum & terram ex nullis existentibus condidisse, quàm ipsum hominem ex terra reparare. Sed cinis attenditur, & in carnem redire posse desperatur: & divinæ operationis virtus comprehendendi quasi ex ratione quaeritur. Qui scilicet hæc ideirco in suis cogitationibus dicunt, quia eis quotidiana Dei miracula ex assiduitate viluerunt. Nam ecce in uno grano parvissimi seminis latet tota quæ nascitura est arboris moles. Constituamus namque ante oculos cujuslibet arboris miram magnitudinem: cogitemus unde oriendo cæpit, quæ ad tantam molem crescendo pervenit. Invenimus proculdubio ejus originem, parvissimum semen. Consideremus nunc ubi in illo parvo grano seminis latet fortitudo ligni, asperitas corticis, saporis odorisque magnitudo, ubertas fructuum, viriditas foliorum. Contrectatum namque seminis granum non est validum: unde ergo processit ligni duritia? non est asperum, unde asperitas corticis erupit? non est saporum, unde sapor in fructibus? olfactum nil redolet, unde odor in fructibus fragrat? nil in se viride ostendit, unde foliorum viriditas exivit? Cuncta ergo in semine simul latent, quæ tamen non simul ex semine prodeunt. Ex semine quippe producitur radix, ex radice procedit virgultum, ex virgulto oritur fructus, ex fructu etiam producitur semen. Addamus ergo quia & semen latet in semine. Quid igitur mirum, si ossa, nervos, carnem, capillosque reducat ex pulvere, qui lignum, fructus, folia, in magna mole arboris ex parvo quotidie semine restaurat? Cùm ergo dubitans animus de resurrectionis potentia rationem quaerit, earum rerum ei quæstiones inferendæ sunt, quæ & incessanter fiunt, & tamen ratione comprehendendi nequaquam possunt: ut dum non valet ex visione rei penetrare quod conspicit, de promissione divinæ potentia credat quod audit. Illa ergo vobiscum, fratres charissimi, promissa cogitate quæ permanent: quæ verò cum tempore transeunt, velut jam dimissa despiciate. Ad hujus resurrectionis gloriam quam in se Veritas ostendit, tota intentione festinate. Terrena desideria quæ ab auctore separant, fugite: quia tantè altius ad conspectum Dei omnipotentis pertingitis, quantò mediatorem Dei & hominum singulariùs amatis. Qui vivit & regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Lectio sancti Evangelij secundum
Joannem.

Cap. 15. b

IN illo tempore, dixit Iesus discipulis suis: Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Majorem hac dilectionem nemo habet, quam ut animam

A suam ponat quis pro amicis suis. Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis. Iam non dicam vos servos: quia servus nescit quid faciat dominus ejus. Vos autem dixi amicos: quia omnia quaecumque audivi à Patre meo, nota feci vobis. Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, & posui vos ut caris, & fructum asseratis, & fructus vestri maneat: ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis.

HOMILIA XXVII.

Habita ad populum in basilica S. Pancratij martyris, die natalis ejus.

Cum cuncta sacra eloquia Dominicis plena sint præceptis, quid est quoddam de dilectione, quasi de singulari mandato Dominus dicit: [Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem;] nisi quia omne mandatum de sola dilectione est, & omnia unum præceptum sunt? quia quicquid præcipitur, in sola charitate solidatur. Ut enim multi arboris rami ex una radice prodeunt, sic multæ virtutes ex una charitate generantur. Nec habet aliquid viriditatis ramus boni operis, si non manet in radice charitatis. Præcepta ergo Dominica & multa sunt, & unum: multa per diversitatem operis, unum in radice dilectionis. Qualiter autem ista dilectio tenenda sit, ipse insinuat, qui in plerisque scripturæ suæ sententiis & amicos jubet diligere in se, & inimicos propter se. Ille enim veraciter charitatem habet, qui & amicum diligit in Deo, & inimicum diligit propter Deum. Nam sunt nonnulli qui diligunt proximos, sed per affectum cognationis & carnis: quibus tamen in hac dilectione sacra eloquia non contradicunt. Sed aliud est quod sponte impenditur naturæ: aliud quod præceptis Dominicis ex charitate debetur obedientia. Hi nimirum & proximum diligunt, & tamen illa sublimia dilectionis præmia non assequuntur: quia amorem suum non spiritualiter, sed carnaliter impendunt. Proinde cùm Dominus diceret: [Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem] protinus addidit: [Sicut dilexi vos.] Ac si aperte dicat: Ad hoc amate, ad quod amavi vos. Quia in re, fratres charissimi, soletur intuentum est, quoddam antiquus hostis dum mentem nostram ad rerum temporalium dilectionem trahit, infirmo rem contra nos proximum excitat, qui ea ipsa quæ diligimus, hæc faciens, ut terrena tollat: sed ut charitatem in nobis feriat. Nam in odium repente exardescimus: & dum foris invicti esse cupimus, intus graviter ferimur: dum parva foris defendimus, intus amittimus maxima: quia dum rem diligimus temporalem, veram amittimus dilectionem. Omnis quippe qui nostra tollit, inimicus est. Sed si odio habere cœperimus inimicum, intus est quod perdimus. Cùm ergo aliquid exterius à proximo patimur, contra occultum raptorem interius vigilemus, qui nunquam melius vincitur, nisi cùm raptor exterior amatur. Una quippe & summa est probatio charitatis, si & ipse diligitur, qui adversatur. Hinc est quoddam ipsa Veritas & crucis patibulum sustinet, & tamen ipsis suis persecutoribus affectum dilectionis impendit, dicens: Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Quid ergo mirum si inimicos diligant discipuli dum vivunt, quando & tunc inimicos diligit magister cùm occiditur? Cujus dilectionis summam exprimit, cùm subjungitur: [Ma-

L. 27. b

orem hac dilectionem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis.] Mori etiam pro inimicis Dominus venerat, & tamen positurum se animam pro amicis dicebat: ut profectò nobis ostenderet, quia dum diligendo, lucrum facere de inimicis possumus, etiam ipsi amici sunt qui persequuntur. Sed ecce nos usque ad mortem nemo persequitur. Unde ergo probare possumus an diligamus inimicos? Sed est quod in pace sanctæ Ecclesiæ fieri debeat, unde clarescat si persecutionis tempore mori pro dilectione valeamus. Certè idem Joannes dicit:

1. Ioan. 3. e

Qui habuerit substantiam mundi huius, & viderit fratrem suum necessitatem habere, & clausit viscera sua ab eo: quomodo charitas Dei manet in eo?

Luc. 3. b

Hinc etiam Joannes Baptista ait: *Qui habet duas tunicas, det non habenti.* Qui ergo tranquillitatis tempore non dat pro Deo tunicam suam, quando in persecutione daturus est animam suam? Virtus ergo charitatis ut invidiæ sit in perturbatione, nutriatur per misericordiam in tranquillitate: quatenus omnipotenti Deo primùm dicat sua impendere, postmodum semetipsum. Sequitur: *[Vos amici mei estis.]* O quanta est misericordia conditoris nostri. Servi digni non sumus, & amici vocamur. Quanta est dignitas hominum, esse amicos Dei? Sed auditis gloriam dignitatis: audite & laborem certaminis. *[Si feceritis quæ ego præcipio vobis.]* Amici mei estis, si ea quæ præcipio vobis, facitis. Ac si aperte dicat: Gaudetis de culmine: pensate quibus laboribus pervenitur ad culmen. Certè dum filij Zebedei

Mat. 20. e

interveniente matre quererent ut unus à dextris Dei, & alius à sinistris federe debuissent, audierunt: *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* Jam locum celsitudinis quærebant: ad viam illos Veritas revocat, per quam ad celsitudinem venirent. Ac si dicatur: Jam vos locus delectat celsitudinis, sed priùs via exerceat laboris. Per calicem pertingitur ad maiestatem. Si mens vestra appetit quod demulcet, priùs bibite quod dolet. Sic sic per amarum poculum confessionis pervenitur ad gaudium salutis. *[Iam non dicam vos servos: quia servus nescit quid faciat dominus ejus. Vos autem dixi amicos: quia omnia quæcumque audivi à Patre meo, nota feci vobis.]* Quæ sunt omnia quæ audivit à Patre suo, quæ nota fieri voluit servis suis, ut eos efficeret amicos suos; nisi gaudia internæ charitatis, nisi illa festa supernæ patriæ, quæ nostris quotidie mentibus per aspirationem sui amoris imprimunt. Dum enim audita supercælestia amamus, amata jam novimus; quia amor ipse notitia est. Omnia ergo eis nota fecerat; qui à terrenis desideris immutati, amoris summi fabricibus ardebant. Istos verò amicos Dei aspexerat

Ps. 138. e

Propheta, cum dicebat: *Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui Deus.* Amicus enim quasi amici cultus vocatur. Quia ergo Psalmista prospexit electos Dei à mundi huius amore separatos custodire in mandatis cælestibus voluntatem Dei, miratus est amicos Dei, dicens: *Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui Deus.* Et tanquam si ab eo protinus causas honoris tanti nobis insinuari quæreremus, illico adjunctum: *Nimis confortatus est principatus eorum.* Ecce electi Dei carnem domant, spiritum roborant, demonibus imperant, virtutibus coruscant, præsentia despiciunt, æternam patriam cum voce & moribus prædicant: eam etiam moriendo diligunt, atque ad illam per tormenta pertingunt. Occidi possunt, & flecti nequeunt. Nimis ergo confortatus est principatus eorum. In ista ipsa passione, qua ceciderunt in morte carnis, videte quantum fuerit culmen mentis. Unde hoc, nisi quia confortatus est principatus eorum? Sed ne putes quòd sic magni forsitan pauci sunt, subiunxit: *Di-*

Ibidem.

numerabo eos, & super arenam multiplicabuntur. Totum mundum, fratres aspiciate: martyribus plenus est. Jam pæne tot qui videamus, non sumus, S. Greg. Tom. I.

Ps. 138. e

Di-

quot veritatis testes habemus. Deo ergo numerabiles, nobis super arenam multiplicati sunt: quia quanti sunt, à nobis comprehendi non possunt. Sed quisquis ad hanc pervenit dignitatem, ut amicus vocetur Dei, sese in se conspiciat: dona autem quæ percipit, super se nihil suis meritis tribuat, ne ad inimicitias erumpat. Unde & subditur: *[Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, & posui vos, ut eatis, & fructum afferatis.]* Posui ad gratiam: plantavi ut eatis volendo, fructum afferatis operando. Eat is enim volendo dixi; quia velle aliquid facere, jam mente ire est. Qualem verò fructum afferre debeant, subditur: *[Et fructus vester maneat.]* Omne quod secundum præsens sæculum laboramus, vix usque ad mortem sufficit. Mors namque interveniens, fructum nostri laboris abscondit. Quod verò pro æterna vita agitur, etiam post mortem servatur: & tunc apparere incipit, cum laborum carnalium fructus cæperit non videri. Ibi ergo illa retributio inchoat, ubi ista terminatur. Quisquis ergo jam æterna cognovit, apud ejus animum temporales fructus vilescant. Tales fructus operemur qui maneant: tales fructus operemur, qui cum mors cuncta interimat, ipsi exordium à morte sumant. Nam quòd à morte incipiat fructus Dei, testatur Propheta, qui dicit: *Cum dederit dilectis suis somnum, hæc est hereditas Domini.* Omnis qui dormit in morte, perdit hereditatem: sed cum dederit dilectis suis somnum, hæc est hereditas Domini: quia electi Dei postquam pervenerint ad mortem, tunc inveniunt hereditatem. Sequitur: *[Ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis.]* Ecce hic dicit: *[Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis.]* Rursus alibi per eundem Evangelistam dicit: *Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quidquam in nomine meo.* Si omne quod petimus in nomine Filij, dat nobis Pater: quid ergo est quòd Paulus ter Dominum rogavit, & exaudiri non meruit, sed dictum est illi: *Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur.* Nunquid ille tam egregius prædicator in Filij nomine non petiit? Quare autem non accepit quod petiit? Quomodo ergo verum est, quia quidquid petierimus Patrem in nomine Filij, dat nobis Pater, si auferri à se angelum satanæ petiit Apostolus in nomine Filij, & tamen quod petiit non accepit? Sed quia nomen filij Jesu est, Jesus autem Salvator, vel etiam salutaris dicitur: ille ergo in nomine Salvatoris petiit, qui illud petiit, quod ad veram salutem pertinet. Nam si id quod non expedit petiit, non in nomine Jesu petitur Pater. Unde & eisdem Apostolis adhuc infirmantibus Dominus dicit: *Usque modo non petistis quidquam in nomine meo.* Ac si aperte diceretur: Non petistis in nomine Salvatoris, quia nescitis quærere æternam salutem. Hinc est quòd & Paulus non exauditur: quia si liberaretur à tentatione, ei non prodesset ad salutem. Ecce videmus, fratres charissimi, quam multi ad solemnitatem Martyris convenistis, genua flectitis, peccatus tunditis, voces orationis ac confessionis emititis, faciem lacrymis rigatis. Sed pensate quæso, petitiones vestras, videte si in nomine Jesu petitis, id est, si gaudia salutis æternæ postulatis. In domo enim Jesu, Jesum non quæritis, si in æternitatis templo importunè pro temporalibus oratis. Ecce alius in oratione quærit uxorem, alius petit villam, alius postulat vestem, alius dari sibi deprecatur alimentum. Et quidem cum hæc desunt, ab omnipotenti Deo petenda sunt. Sed meminisse continè debemus quòd ex mandato ejusdem nostri Redemptoris accepimus: *Quærite primùm regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis.* Et hæc itaque à Jesu petere, non est errare, si tamen non nimis petantur. Sed adhuc, quod est gravius, alius postulat mortem inimici, eumque quem gla-

Ps. 126. b

rit dilectis suis somnum, hæc est hereditas Domini.

Omnis qui dormit in morte, perdit hereditatem:

sed cum dederit dilectis suis somnum, hæc est hereditas Domini: quia electi Dei postquam pervenerint ad mortem, tunc inveniunt hereditatem. Sequitur: [Ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis.] Ecce hic dicit: [Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis.] Rursus alibi per eundem Evangelistam dicit: Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quidquam in nomine meo. Si omne quod petimus in nomine Filij, dat nobis Pater: quid ergo est quòd Paulus ter Dominum rogavit, & exaudiri non meruit, sed dictum est illi: Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur. Nunquid ille tam egregius prædicator in Filij nomine non petiit? Quare autem non accepit quod petiit? Quomodo ergo verum est, quia quidquid petierimus Patrem in nomine Filij, dat nobis Pater, si auferri à se angelum satanæ petiit Apostolus in nomine Filij, & tamen quod petiit non accepit? Sed quia nomen filij Jesu est, Jesus autem Salvator, vel etiam salutaris dicitur: ille ergo in nomine Salvatoris petiit, qui illud petiit, quod ad veram salutem pertinet. Nam si id quod non expedit petiit, non in nomine Jesu petitur Pater. Unde & eisdem Apostolis adhuc infirmantibus Dominus dicit: Usque modo non petistis quidquam in nomine meo. Ac si aperte diceretur: Non petistis in nomine Salvatoris, quia nescitis quærere æternam salutem. Hinc est quòd & Paulus non exauditur: quia si liberaretur à tentatione, ei non prodesset ad salutem. Ecce videmus, fratres charissimi, quam multi ad solemnitatem Martyris convenistis, genua flectitis, peccatus tunditis, voces orationis ac confessionis emititis, faciem lacrymis rigatis. Sed pensate quæso, petitiones vestras, videte si in nomine Jesu petitis, id est, si gaudia salutis æternæ postulatis. In domo enim Jesu, Jesum non quæritis, si in æternitatis templo importunè pro temporalibus oratis. Ecce alius in oratione quærit uxorem, alius petit villam, alius postulat vestem, alius dari sibi deprecatur alimentum. Et quidem cum hæc desunt, ab omnipotenti Deo petenda sunt. Sed meminisse continè debemus quòd ex mandato ejusdem nostri Redemptoris accepimus: Quærite primùm regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Et hæc itaque à Jesu petere, non est errare, si tamen non nimis petantur. Sed adhuc, quod est gravius, alius postulat mortem inimici, eumque quem gla-

Ioan. 16. e

ritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quidquam in nomine meo.

Si omne quod petimus in nomine Filij, dat nobis Pater: quid ergo est quòd Paulus ter Dominum rogavit, & exaudiri non meruit, sed dictum est illi: Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur. Nunquid ille tam egregius prædicator in Filij nomine non petiit? Quare autem non accepit quod petiit? Quomodo ergo verum est, quia quidquid petierimus Patrem in nomine Filij, dat nobis Pater, si auferri à se angelum satanæ petiit Apostolus in nomine Filij, & tamen quod petiit non accepit? Sed quia nomen filij Jesu est, Jesus autem Salvator, vel etiam salutaris dicitur: ille ergo in nomine Salvatoris petiit, qui illud petiit, quod ad veram salutem pertinet. Nam si id quod non expedit petiit, non in nomine Jesu petitur Pater. Unde & eisdem Apostolis adhuc infirmantibus Dominus dicit: Usque modo non petistis quidquam in nomine meo. Ac si aperte diceretur: Non petistis in nomine Salvatoris, quia nescitis quærere æternam salutem. Hinc est quòd & Paulus non exauditur: quia si liberaretur à tentatione, ei non prodesset ad salutem. Ecce videmus, fratres charissimi, quam multi ad solemnitatem Martyris convenistis, genua flectitis, peccatus tunditis, voces orationis ac confessionis emititis, faciem lacrymis rigatis. Sed pensate quæso, petitiones vestras, videte si in nomine Jesu petitis, id est, si gaudia salutis æternæ postulatis. In domo enim Jesu, Jesum non quæritis, si in æternitatis templo importunè pro temporalibus oratis. Ecce alius in oratione quærit uxorem, alius petit villam, alius postulat vestem, alius dari sibi deprecatur alimentum. Et quidem cum hæc desunt, ab omnipotenti Deo petenda sunt. Sed meminisse continè debemus quòd ex mandato ejusdem nostri Redemptoris accepimus: Quærite primùm regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Et hæc itaque à Jesu petere, non est errare, si tamen non nimis petantur. Sed adhuc, quod est gravius, alius postulat mortem inimici, eumque quem gla-

2. Cor. 12. b

mea: nam virtus in infirmitate perficitur. Nunquid ille tam egregius prædicator in Filij nomine non petiit? Quare autem non accepit quod petiit? Quomodo ergo verum est, quia quidquid petierimus Patrem in nomine Filij, dat nobis Pater, si auferri à se angelum satanæ petiit Apostolus in nomine Filij, & tamen quod petiit non accepit? Sed quia nomen filij Jesu est, Jesus autem Salvator, vel etiam salutaris dicitur: ille ergo in nomine Salvatoris petiit, qui illud petiit, quod ad veram salutem pertinet. Nam si id quod non expedit petiit, non in nomine Jesu petitur Pater. Unde & eisdem Apostolis adhuc infirmantibus Dominus dicit: Usque modo non petistis quidquam in nomine meo. Ac si aperte diceretur: Non petistis in nomine Salvatoris, quia nescitis quærere æternam salutem. Hinc est quòd & Paulus non exauditur: quia si liberaretur à tentatione, ei non prodesset ad salutem. Ecce videmus, fratres charissimi, quam multi ad solemnitatem Martyris convenistis, genua flectitis, peccatus tunditis, voces orationis ac confessionis emititis, faciem lacrymis rigatis. Sed pensate quæso, petitiones vestras, videte si in nomine Jesu petitis, id est, si gaudia salutis æternæ postulatis. In domo enim Jesu, Jesum non quæritis, si in æternitatis templo importunè pro temporalibus oratis. Ecce alius in oratione quærit uxorem, alius petit villam, alius postulat vestem, alius dari sibi deprecatur alimentum. Et quidem cum hæc desunt, ab omnipotenti Deo petenda sunt. Sed meminisse continè debemus quòd ex mandato ejusdem nostri Redemptoris accepimus: Quærite primùm regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Et hæc itaque à Jesu petere, non est errare, si tamen non nimis petantur. Sed adhuc, quod est gravius, alius postulat mortem inimici, eumque quem gla-

Ioan. 16. e

do non petistis quidquam in nomine meo. Ac si aperte diceretur: Non petistis in nomine Salvatoris, quia nescitis quærere æternam salutem. Hinc est quòd & Paulus non exauditur: quia si liberaretur à tentatione, ei non prodesset ad salutem. Ecce videmus, fratres charissimi, quam multi ad solemnitatem Martyris convenistis, genua flectitis, peccatus tunditis, voces orationis ac confessionis emititis, faciem lacrymis rigatis. Sed pensate quæso, petitiones vestras, videte si in nomine Jesu petitis, id est, si gaudia salutis æternæ postulatis. In domo enim Jesu, Jesum non quæritis, si in æternitatis templo importunè pro temporalibus oratis. Ecce alius in oratione quærit uxorem, alius petit villam, alius postulat vestem, alius dari sibi deprecatur alimentum. Et quidem cum hæc desunt, ab omnipotenti Deo petenda sunt. Sed meminisse continè debemus quòd ex mandato ejusdem nostri Redemptoris accepimus: Quærite primùm regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Et hæc itaque à Jesu petere, non est errare, si tamen non nimis petantur. Sed adhuc, quod est gravius, alius postulat mortem inimici, eumque quem gla-

2. Cor. 12. b

à tentatione, ei non prodesset ad salutem. Ecce videmus, fratres charissimi, quam multi ad solemnitatem Martyris convenistis, genua flectitis, peccatus tunditis, voces orationis ac confessionis emititis, faciem lacrymis rigatis. Sed pensate quæso, petitiones vestras, videte si in nomine Jesu petitis, id est, si gaudia salutis æternæ postulatis. In domo enim Jesu, Jesum non quæritis, si in æternitatis templo importunè pro temporalibus oratis. Ecce alius in oratione quærit uxorem, alius petit villam, alius postulat vestem, alius dari sibi deprecatur alimentum. Et quidem cum hæc desunt, ab omnipotenti Deo petenda sunt. Sed meminisse continè debemus quòd ex mandato ejusdem nostri Redemptoris accepimus: Quærite primùm regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Et hæc itaque à Jesu petere, non est errare, si tamen non nimis petantur. Sed adhuc, quod est gravius, alius postulat mortem inimici, eumque quem gla-

Mat. 6. d

Et hæc itaque à Jesu petere, non est errare, si tamen non nimis petantur. Sed adhuc, quod est gravius, alius postulat mortem inimici, eumque quem gla-

dio non potest persequi, persequitur oratione. Et **A**ste regnum ex qua morte pervenerit scimus. Nos si pro Christo corpus non ponimus, saltem animum vincamus. Placatur Deus isto sacrificio: approbat in iudicio pietatis suae victoriam pacis nostrae. Certamen enim nostri cordis aspicit: & qui post vincentes remunerat, nunc deertantes iuvat, per Dominum nostrum Jesum Christum filium suum, qui cum eo vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

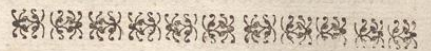
Mat. 5. 2 *Mat. 5. 2* **Ps. 108.** *Ps. 108.* **Marc. 11. c** *Marc. 11. c* **Hier. 8. c** *Hier. 8. c* **Exod. 18. e** *Exod. 18. e* **1. Reg. 12. d** *1. Reg. 12. d* **Hier. 8.** *Hier. 8.* **Mat. 6. b** *Mat. 6. b* **Luc. 6. c** *Luc. 6. c*

quoque prohibet ipse qui petitur. Hinc Veritas dicit: *Cum statis ad orandum, remittite si quid habetis in cordibus vestris.* Quam virtutem remissionis apertius ostendimus, si unum testimonium Testamenti veteris proferamus. Certè cum Judæa conditoris sui iustitiam culpae exigentibus offendisset, Prophetam suum ab oratione Dominus prohibet, dicens: *Non assumes laudem & orationem pro eis. Si Moyses & Samuel steterint coram me, non est anima mea ad populum istum.* Quid est quoddam intermissis relictisque tot patribus, soli Moyses & Samuel ad medium deducuntur, quorum mira obtinendi virtus ostenditur, dum nec ipsi posse intercedere dicuntur? Ac si apertè Dominus dicat: *Nec illos audio, quos propter magnum petitionis suae meritum minimè contemno.* Quid ergo est quoddam Moyses & Samuel ceteris patribus in postulatione praefertur, nisi quoddam hi duo tantummodo in cuncta Testamenti veteris serie etiam pro inimicis suis leguntur exorasse? Unus à populo lapidibus impetitur, & tamen pro lapidatoribus suis Dominus deprecatur: alter ex principatu dejicitur, & tamen petitus ut exoraret, fatetur dicens: *Abstine à me hoc peccatum in Domino, quo minus cesset orare pro vobis. Si Moyses & Samuel steterint coram me, non est anima mea ad populum istum.* Ac si apertè dicat: *Nec illos modò pro amicis audio, quos magnae virtutis merito, orare etiam pro inimicis scio.* Virtus ergo veræ orationis, est cellitudo charitatis. Et tunc quisque quod rectè petit, adipiscitur, cum ejus animus in petitione nec inimici odio fuscatur. Sed plerumque reluctanter animum vincimus, si etiam pro inimicis oramus. Effundit os pro adversariis precem, sed utinam cor teneat amorem. Nam saepe & orationem pro inimicis nostris impendimus, sed hanc ex præceptione potius fundimus, quàm ex charitate. Nam & vitam inimicorum petimus, & tamen ne exaudiamur, timemus. Sed quia internus iudex mentem potius quàm verba considerat, pro inimico nil postulat, qui pro eo ex charitate non orat. Sed ecce in nos graviter inimicus deliquit, damna intulit, juvantes læsit, amantes persecutus est. Retinenda hæc essent, si remittenda nobis delicta non essent. Advocatus etenim noster precem nobis in causa nostra composuit: & ipse ejusdem causæ iudex est, qui advocatus. Preci autem quam composuit, conditionem inferuit, dicens: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Quia ergo ipse iudex venit, qui advocatus extitit, ipse precem exaudit, qui fecit. Aut ergo non facientes dicimus, *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris;* & nosmetipsos hoc dicendo amplius ligamus: aut fortasse conditionem hanc in oratione intermitimus, & advocatus noster precem quam composuit, non recognoscit, atque apud se protinus dicit: *Scio quid monui, non est ipsa oratio quam feci.* Quid ergo nobis agendum est, fratres, nisi ut veræ charitatis affectum impendamus fratribus? Nulla in corde malitia maneat. Consideret omnipotens Deus erga proximum charitatem nostram, & nostris impendat iniquitatibus pietatem suam. Mementote quòd monemur: *Dimittite, & dimittetur vobis.* Ecce debetur nobis, & debemus. Dimittamus ergo quod debetur nobis, ut dimittatur quod debetur à nobis. Sed ad hæc mens renititur, & vult implere quod audit, & tamen reluctatur. Ad Martyris tumbam consistimus, qui ad cæle-

ste regnum ex qua morte pervenerit scimus. Nos si pro Christo corpus non ponimus, saltem animum vincamus. Placatur Deus isto sacrificio: approbat in iudicio pietatis suae victoriam pacis nostrae. Certamen enim nostri cordis aspicit: & qui post vincentes remunerat, nunc deertantes iuvat, per Dominum nostrum Jesum Christum filium suum, qui cum eo vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Lectio sancti Evangelij secundum Joannem.

B *IN illo tempore: Erat quidam regulus, cuius filius infirmabatur Capharnaum. Hic cum audisset quia Iesus veniret à Iudæa in Galileam, abiit ad eum, & rogabat eum ut descenderet, & sanaret filium ejus. Incipiebat enim mori. Dixit ergo Iesus ad eum: Nisi signa & prodigia videritis, non creditis. Dicit ad eum regulus: Domine, descende priusquam moriatur filius meus. Dicit ei Iesus: Vade, filius tuus vivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei Iesus, & ibat. Iam autem eo descendente, servi occurrerunt ei, & nuntiaverunt dicentes, quia filius ejus viveret. Interrogabat ergo horam ab eis, in qua melius habuerit. Et dixerunt ei, quia heri hora septima reliquit eum febris. Cognovit ergo pater quia illa hora erat, in qua dixerat ei Iesus: Filius tuus vivit. Et credidit ipse, & domus ejus tota.*

HOMILIA XXVIII.

Habita ad populum in basilica sanctorum Nerei & Achillei, die Natalis eorum.

L *Ectio sancti Evangelij, quam modò fratres audistis, expositione non indiget. Sed ne hanc taciti præterisse videamur, exhortando potius, quàm exponendo in ea aliquid loquamur. Hoc autem nobis solummodo de expositione video esse requirendum, cur is qui ad salutem filio petendam venerat, audivit: [Nisi signa & prodigia videritis, non creditis.] Qui enim salutem filio quærebat, proculdubio credebatur. Neque enim ab eo quæreret salutem, quem non crederet salvatorem. Quare ergo dicitur: [Nisi signa & prodigia videritis, non creditis,] qui antè credidit, quàm signum videret? Sed mementote quid petit, & apertè cognoscetis quia in fide dubitavit. Poposcit namque ut descenderet, & sanaret filium ejus. Corporalem ergo præsentiam Domini quærebat, qui per spiritum nusquam deerat. Minus itaque in illum credidit, quem non putavit posse salutem dare, nisi præsens esset & corpore. Si enim perfectè credidisset, proculdubio sciret, quia non esset locus ubi non esset Deus. Ex magna ergo parte diffusus est: quia virtutem non dedit majestati, sed præsentiae corporali. Salutem itaque filio petiit, & tamen in fide dubitavit: quia cum ad quem venerat, & potentem ad curandum credidit, & tamen morienti filio esse absentem putavit. Sed Dominus, qui rogatur ut vadat, quia non desit ubi invitatur, indicat: solo iussu salutem reddidit, qui voluntate omnia creavit. Quia in re hoc est nobis solerter intuentium, quòd sicut Evangelista alio testante didicimus, Centurio ad*